

27.09.2004

PSA- 2004- R-13-53

Jätekukko Oy
Sepänkatu 2 D
70100 Kuopio

Tätä päätösversiota on muokattu huomioiden henkilötietolain (523/1999) tavoitteet yksityisyyden suojasta.

Viite

Asia Yhteysviranomaisen lausunto Jätekukko Oy:n Heinälamminrinteen jätekeskuksen kehittämistä koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Jätekukko Oy on toimittanut 12.7.2004 Pohjois-Savon ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 468/1994 muutettu 267/1999) mukaisen arviointiohjelman, joka koskee Kuopion kaupungissa sijaitsevan Jätekukko Oy:n Heinälamminrinteen jätekeskuksen kehittämistä

HANKE TIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi

Heinälamminrinteen jätekeskuksen kehittäminen

Hankkeesta vastaava

Jätekukko Oy
Sepänkatu 2D
70100 Kuopio

Hankkeesta vastaavan yhteyshenkilö on rakennuspäällikkö Mikko Laitinen puh: (017) 368 0155.

Konsultti

Maa ja Vesi Oy
Jaakonkatu 13
00621 Vantaa

Konsultin yhteyshenkilö on Anna-Liisa Koskinen puh: (09) 628 661.

Yhteysviranomainen

Pohjois-Savon ympäristökeskus
Sepänkatu 2 B
70100 Kuopio

Yhteysviranomaisen yhteyshenkilö on Jorma Lappalainen puh: (017) 788 4864.

YVA-menettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyä sovelletaan tässä hankkeessa YVA-asetuksen (268/1999) 6 §:n mukaisen hankeluettelon 11 c kohdan perusteella (yhdyskuntajätteiden tai -lietteiden kaatopaikat, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle).

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle alueelliselle ympäristökeskukselle. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi tullaan suorittamaan. Yhteysviranomaisen antamassa lausunnossa esitetään, miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa ja muiden kannanotot hankkeesta vastaavalle.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti sekä esitetyt vaihtoehdot

Jätehuollon järjestäminen on kuntien lakisääteinen tehtävä, joka on Kuopiossa ja sen lähialueilla siirretty kuntien omistamalle jätehuoltoyhtiölle eli Jätekuukko Oy:lle. Jätekuukko Oy vastaa toimialueensa jätekuljetusten järjestämisestä, jätteiden käsittelystä jne.. Heinälamminrinteen jätekeskus sijaitsee Kuopion kaupungin lounaisosassa noin 16 km päässä keskustasta, Heinälamminrinteen länsipuoleisessa painanteessa. Maa-alueen omistaa Kuopion kaupunki, jolta Jätekuukko Oy on vuokrannut 139 ha:n alan vuoden 2050 loppuun saakka. Heinälamminrinteen jätekeskus ottaa vastaan kaikki Jätekuukko Oy:n toiminta-alueelta tulevat loppusijoitettavat yhdyskuntajätteet.

Jätekuukko Oy:n Heinälamminrinteen nykyiset tavanomaisen jätteen (yhdyskuntajäte) loppusijoitusalueet ovat täyttymässä vuoden 2006 loppuun mennessä.

Jätekuukko Oy tarkoituksena on kehittää Heinälamminrinteen jätekeskusta. Alueen kehittämistä on valmistunut yleissuunnitelma keväällä 2004. Yleissuunnitelman mukaan jätekeskusta kehitetään laajentamalla nykyistä loppusijoitusaluetta, rakentamalla alueelle erillinen ongelmajätteiden vastaanottorakennus, uusi hyöty- ja puujätekenttä sekä lietteiden vastaanotto- ja käsittelylaitteet. Alueelle on myös ajateltu sijoitettavaksi mahdollisesti myös biologisesti käsiteltävien jakeiden ja kuivajätteiden käsittelylaitokset sekä pilaantuneiden maiden ja ongelmajätteiden käsittely- ja loppusijoitustoimintoja.

Arvioitavat vaihtoehdot

- **V0:** Hankkeen toteuttamatta jättäminen. Heinälamminrinteen nykyinen tavanomaisen jätteen täyttöalue suljetaan sen täytyttyä. Loppusijoitustoiminnot järjestetään muualle yhteistoiminnassa muiden jäteyhtiöiden kanssa. Hyötyjätteen vastaanotto ja käsittely sekä nykyiset ongelmajätteen vastaanottotoiminnot (kotalouksista syntyvä) säilyvät Heinälamminrinteen jätekeskuksessa.
- **V1:** Jätekeskuksessa otetaan käyttöön uudet loppusijoitettavan yhdyskuntajätteen laajennusalueet sen jälkeen, kun nykyinen täyttöalue tulee täyteen. Ongelmajätteiden vastaanottoa varten rakennetaan uusi rakennus. Hyötyjätetoiminnot kuten V0:ssa.
- **V2:** Edellisen (V1) lisäksi jätekeskuksen alueelle sijoitetaan kuivajätteen esikäsittelylaitos ja biologisesti käsiteltävän jätteen käsittelylaitos.
- **V3:** Vaihtoehtojen V1 ja V2 lisäksi alueella otetaan käyttöön pilaantuneiden maiden ja ongelmajätteiden (ongelmajätteenä luokiteltava tuhka) käsittely- ja loppusijoitustoiminnot.

Hankkeiden toteuttamisjärjestys voi muuttua tai osa hankkeista voi jäädä kokonaan toteutumatta.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Viranomainen ei saa myöntää ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-laki) 13 §:n mukaan YVA-lain soveltamisalaan kuuluvaan hankkeen toteuttamiselle lupaa tai tehdä siihen rinnastavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Tällaisia lupia ja päätöksiä ovat tässä hankkeessa ainakin seuraavassa esitetyt.

Ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) mukaan kaatopaikkatoiminnalle on haettava ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa. Lupaa voidaan hakea yhtä aikaa kaikille eri toiminnoille, jotka on esitetty yleissuunnitelmassa ja nyt nähtävillä olevassa arviointiohjelmassa. Ympäristölupaviranomainen on Pohjois-Savon ympäristökeskus.

Uudisrakennuksille, kuten mm. kuivajätteen esikäsittelylaitosrakennukselle, on haettava maankäyttö- ja rakennuslain mukainen rakennuslupa. Myös muun tyyppisiä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia lupia tai päätöksiä voi olla tarpeen hakea hankkeen toteuttamisen yhteydessä. Nämä tarpeet on selvitettävä Kuopion kaupungin rakennusvalvonta- ja kaavoitusviranomaisilta.

Arviointimenettelyn sovittaminen yhteen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Tämän hankkeen arviointimenettelyä ei ole tarvetta yhteensovittaa muiden lakien mukaisten menettelyiden kanssa. Tämä YVA-menettely ja Kuopion Energian polttolaitosta koskeva YVA-menettely on kuitenkin hankerajausten ja arviointityön osalta sovitettava yhteen. Ne vaikutukset, jotka on tarkoitus arvioida polttolaitosta koskevassa YVA:ssa, on syytä esittää tarvittavassa määrin myös tässä YVA:ssa, mikäli se aikataullisesti on mahdollista.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Pohjois-Savon ympäristökeskus on yhteysviranomaisen ominaisuudessa kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Kuopion kaupungin ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksen ilmoitustauluilla 16.7.2004 – 31.8.2004. Kuulutus on julkaistu Savon

Sanomat nimisessä lehdessä 16.7.2004. Arviointiohjelma on nähtävillä arviointimenettelyn ajan Kuopion kaupungin virastotalolla, Kuopion kaupunginkirjastossa, Jätekkukko Oy:n toimitiloissa ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua myös internetissä osoitteessa <http://www.jatekkukko.fi>.

Hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskeva yleisötilaisuus on järjestetty Kuopion kaupungin virastotalolla 21.06.2004.

Pohjois-Savon ympäristökeskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausuntoja viranomaisilta, muilta tahoilta ja kansalaisilta 31.8.2004 mennessä.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Pohjois-Savon ympäristökeskukselle toimitettiin 12 lausuntoa ja mielipidettä. Pohjois-Savon ympäristökeskus toimittaa lyhentämättömänä kopion kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä Jätekkukko Oy:lle tämän lausunnon liitteinä.

Arviointiohjelmasta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden keskeinen ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä sisältö oli seuraava:

Pohjois-Savon TE-keskus toteaa, ettei arviointiohjelmassa ole kerrottu millaisia pintavesi- ja vesistövaikutuksia oletetaan olevan ja miten ne on tarkoitus arvioida. Arviointiin on sisällytettävä myös mahdolliset vaikutukset kalastoon ja sitä kautta kalatalouteen, erityisesti Haminalahden ja Korsujärven osalta, koska niillä on huomattavaa merkitystä kalavetenä.

TE-keskus toteaa lisäksi, että jätekeskuksen alueella elää kaatopaikkaa hyödyntäviä eläinlajeja, kuten lokkeja. Ne liittyvät eräiden haitallisten kalaloisten elinkierto. Tämä asia tulee TE-keskuksen mielestä käsitellä riittävän laajasti arvioinnin yhteydessä.

Itä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto toteaa, että arviointiohjelmasta jää tulkinnanvaraiseksi sosiaalisten vaikutusten arviointialue. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia varten tarvitaan arviointialueen rajauksen lisäksi vaikutusalueella asuvien ihmisten lukumäärä, ikäjakauma ja mahdolliset erityisryhmät sekä vaikutusalueella sijaitsevat häiriintyvät kohteet esim. koulut, päiväkodit, vanhainkodit jne.

Koska hankkeella katsotaan olevan vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin myös rakentamisen ja toimintavaiheessa, tulee lääninhallituksen mielestä arviointia laajentaa koskemaan myös vaikutuksia ihmisten terveyteen em. aikana.

Arviointiselostuksessa tulisi kertoa lääninhallituksen mielestä ihmisiin kohdistuvassa arvioinnissa mukana ollut asiantuntija sekä liittää arviointiselostukseen liitteeksi asukkaalle tehdyn kyselyn kyselylomake.

Pohjois-Savon liitto esittää seuraavansisältöisen lausunnon:

"Pohjois-Savon liitolla ei ole arviointiohjelmasta yleisesti tarkastellen huomautettavaa. Ohjelmassa on todettu Pohjois-Savon seutukaavan Heinälamminrinteen yhdyskuntateknisen huollon alue (ET-kohdemerkintä) ja yleisesti Kuopion seudun maakuntakaavan laadinta-aikataulu.

Laadittavana olevan Kuopion seudun maakuntakaavan osalta Pohjois-Savon liitto toteaa arviointiselostuksen laadintaa silmällä pitäen Heinälamminrinteen maakuntakaavoituskysymyksistä seuraavaa:

Heinälamminrinteen jätekeskus aiotaan osoittaa maakuntakaavassa jätteenkäsittelyalueena (EJ) yleiskaavamerkintöjen mukaisesti, jos arviointiohjelmassa eniten toimintoja sisältävä jätekeskuksen toteutusvaihtoehto (V3) on sijoitettavissa yleiskaavan mukaiselle kaatopaikka-alueen (EK) varaukselle, kuten ohjelman perusteella näyttää tilanne olevan.

Maankäyttö- ja rakennuslain nojalla valtioneuvoston antamien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan maakuntakaavoituksessa on osoitettava jätteenkäsittelylaitoksille alueet siten, että pääosin kaikki syntyvä jäte voidaan hyödyntää tai käsitellä valtakunnallisesti tai alueellisesti tarkoituksenmukaisesti. Pilaantuneiden maiden osalta Kuopion seudulta puuttuu toistaiseksi käsittely- ja loppusijoitusalue. Kuusakoski Oy:n hakemus pilaantuneiden maiden käsittely- ja loppusijoitusalueen perustamisesta Airakselaan on lupaharkinnassa. Kuusakoski Oy:n mahdollisesta toiminnasta huolimatta Heinälamminrinteen jätekeskuksen suunnittelussa olisi varmistettava mahdollisuudet pilaantuneiden maiden käsittelyyn ja loppusijoitukseen pitkällä aikavälillä, koska korvaavia alueita Kuopion seudulta on tuskin helposti löydettävissä. Jätekeskuksen laajentamisen tarkasteluun liittyy Kuopion Energian jätteen energiakäyttöhanke, jonka arviointi on selostuksen laadintavaiheessa. Kuopion Energian hankkeeseen sisältyvä poltettavan jätteen varastointi, esikäsittely ja tuhkan sijoittaminen tapahtuisi todennäköisesti Heinälamminrinteellä. Yhdessä vaihtoehdossa jätteenpolttolaitoskin sijoitetaan Heinälamminrinteelle. Kuopion Energian hankkeeseen sisältyvien toimintojen tilantarve on otettu arviointiohjelmassa huomioon polttolaitoksen varaus mukaan lukien. Arviointiselostuksessa tulisi polttolaitoksen tuottaman tuhkan lisäksi arvioida minkälaisille pilaantuneiden maa-ainesten määrille loppusijoitus- ja käsittelyalue on mitoitettu.

Maakuntakaavaa varten laaditun kallioalueselvityksen perusteella suunnitellun jätekeskuksen itäpuoleisen Heinälamminrinteen pohjoisosa harkitaan varattavaksi kallionlouhintaluokan alueeksi (EO2) Varaus sijoittuisi yleiskaavan kaatopaikka-alueen suojavyöhykkeille, joiden pääasiallinen tarkoitus on säilyttää jätekeskuksen ympäristö rakentamattomana."

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry:n (KLYY) mielestä vaihtoehtoja V2 ja V3 harkitessa tulisi selvittää, onko biojätteiden keskitetty kompostointi tai mädätys kuljetusjärjestelyjen ja energiankulutuksen kannalta järkevää.

KLYY toteaa, että arviointiohjelmassa esitetyt tarkastelukohteet (ihminen, luonnonympäristö ja rakennettu ympäristö) ovat sinänsä asianmukaisia ja perusteltuja. KLYY:tä kuitenkin ihmetyttää, miksi vaikutusten arviointi kasveihin, eläimiin ja monimuotoisuuteen on rajattu vain rakennusvaiheeseen. Arviointia tulisikin keskittää KLYY:n mielestä varsinaiseen toimintavaiheeseen.

Toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat melu-, haju- ja vesistöhaitat tulisivat vaikuttamaan niihin luonnonarvoihin, joihin Haminalahden ja Hiltulanlahden kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen merkittävyys perustuu. Hankkeen vaikutukset näihin arvoihin tulisi KLYY:n mielestä arvioida.

Arvioinnissa tulisi laajentaa näkökulmaa myös itse kaatopaikka-alueen välittömään lähipiiriin ja erityisesti aluetta ympäröivän metsän käsittelyyn, koska metsä toimii suojana melu- ja osin myös hajuhaitoilta sekä se vähentäisi olennaisesti pintavesien valumia varsinkin kevät- ja kesäaikoina.

Anonyymi mielipiteenesittäjä pyytää huomioimaan jätekeskuksen aiheuttamat haju-, melu-, pöly- ja esteettiset haitat, koska laajentaminen lisää haittoja tulevaisuudessa.

Mielipiteenesittäjän mielestä jätekeskusta ympäröivät metsät tulisi säästää, sillä vanha ja sankka havumetsä on hänen kokemuksensa mukaan erinomainen melu- ja pölysuoja.

Hänen mielestään alue tulisi jättää rakentamatta lukuun ottamatta jätekeskuksen rakennuksia alueen ytimessä. Tällöin suojavaikutus paranisi.

Mielipiteenesittäjän mielestä ydinalueen ympärille tulisi rakentaa puhdas maavalli ja tarvittaessa lankkuaita korokkeeksi sekä panostaa työkoneiden ja laitteiden melutason ja päästöjen vähentämiseen.

Lisäksi mielipiteenesittäjä mielestä eloperäisen jätteen käsittelyä tulisi suojata siten, että hajuhaitat voidaan torjua.

Lopuksi hän toteaa, että paras vaihtoehto olisi V0.

Haminalahden kylätoimikunta esittää, että vaihtoehdossa V0 tulisi tutkia mitä hyötyjä ja haittoja koituisi siitä, että toiminta Heinälamminrinteellä ei laajenisi, vaan aikanaan lakkaisi ja Jätekuukko Oy tuottaisi korkeatasoiset jätepalvelut siten, että käsittely ja loppusijoitus tehtäisiin muualla.

Arviointiohjelman kaikissa vaihtoehdoissa oletetaan vastaanotettavan jätemäärän pysyvän nykyisellään. Tämä määrä ei kylätoimikunnan mielestä riittäisi Kuopion Energian jätteenpolttovision pienimmänkään laitosvaihtoehdon tarpeisiin, ja suurin vaihtoehto edellyttäisi keräilyalueen moninkertaistamista. Arviointiselostuksessa tulisi näkyä onko Jätekuukko Oy mukana tässä mahdollisuudessa.

Heinälamminrinteen jätekeskusta koskevaa YVA-menettelyä ei pidä prosesseina erottaa Kuopion Energian jätteenpolttohankkeesta. Näillä hankkeilla tulisi olla YVA-menettelyn aikana yhteisiä tiedotustilaisuuksia.

Lopuksi kylätoimikunta toteaa, että tulevaisuudessa jätteen hyötykäyttäjä voi olla valmis maksamaan jätemateriaalista, ja muutenkin tilanne jätehuollon kustannusten jaosta saattaa muuttua, jonka vuoksi jätteen hintakysymyksestäkin lienee perusteltuja näkemyksiä, joita tulisi tarkastella arviointiselostuksessa.

Heimolan osakaskunta toteaa, että vaihtoehto V0 on toteutettavissa oleva täysin riittävä vaihtoehto jätehuollon turvaamiseksi tuleviksi vuosiksi, eivätkä he halua Heinälamminrinteen kulttuurimaisemaan mega-luokan ongelmajätekenttiä, eikä mega-luokan jätteenpoltto- ja käsittelylaitoksia. Lisäksi muut vaihtoehdot vaativat lisää suoja-alueita ostettaviksi, tai pakkolunastettaviksi, koska aiemmin ympäristöluvassa hyväksyttyjä suoja-alueita on otettu jo käyttöön jäte- ja varastoalueiksi vastoin lupaehtoja.

Osakaskunta esittää kysymyksiä, jotka arviointiselostuksessa tulisi mainita ja joihin tulisi antaa vastauksia: Onko toiminnassa jo menetelty vastoin ympäristölupapäätöksiä, onko em. menettely aiheuttanut sen, että alue joudutaan uudelleen asemakaavoittamaan ja kenelle kuuluu kaatopaikka-alueen vastuullinen valvonta ja lupaehtojen noudattaminen ?.

Osakaskunta toteaa, että Haminalahdessa on meneillään kulttuurimaiseman säilyttämistä ja kulttuuripolun rakentamista koskeva hanke, joka on ristiriidassa nyt meneillään olevan jätekeskuksen kehittämishankeen kanssa.

Osakaskunta tuo esille, ettei lähialueiden asukkaita koskevaa asukastiedustelua ole tehty, eikä Hovintien ja Kasperintien vaikutuspiirissä olevia asukkaita ole haastateltu.

Osakaskunnan mielestä kaatopaikalla oleviin loppukäytösten määriin ja esiintymisiin ei ole saatu, eikä toden teolla haluttu hakea todellista ja toimivaa ratkaisua. Nykyisin lähialueilla ajoittain oleilee, peseytyy, ulostaa ja huutaa arviolta jopa 1000 loppukäytöstä.

Osakaskunta edellyttää, että hankkeeseen liittyvät selvitykset ja tutkimukset ovat tehneet sellaiset tahot, jotka ovat toimialaansa riittävästi perehtyneitä, koulutettuja ja todellisia asiantuntijoita. Heidän on myös kantava vastuunsa antamistaan lausunnoista.

Lopuksi osakaskunta toteaa, että vaihtoehdon V0 mukainen toiminta on aivan riittävä ja hyväksyttävissä oleva vaihtoehto, jos kaatopaikkatoimintaa sallitaan jatkaa. Tämä Haminalahden kulttuurimaiseman suojeluun ja kehittämiseen tähtäävä toiminta tulee olla kaikkien kuopiolaisten sekä lupa- ja valvontaviranomaisten ensisijainen tehtävä.

Kuopion kaupungin tekninen lautakunta toteaa, että sekä kompostoidun että mädätetyn biojätteen loppusijoitus on ongelmallista huonon menekin vuoksi. Tästä syystä biologisesti käsitellyn jätteen termistä kuivatusta olisi tarkasteltava erityisen huolellisesti. Lisäksi termisesti kuivatun lietteen polttoon liittyvät laatuvaatimukset olisi selvitettävä tässä yhteydessä.

Arviointiselostuksessa on arvioitava kustakin toteutusvaihtoehdosta muodostuvien jätevesien määrä, laatu, esikäsittelytarve ja vaihtoehtoiset esikäsittelymenetelmät. Samalla tulisi tarkastella myös mahdollisuutta käsitellä Silmäsuon kaatopaikan suotovedet samassa prosessissa.

Savo-Karjalan tiepiiri on teettänyt vuonna 2002 selvityksen maantien 551 ja kaatopaikan liittymän parantamisesta. Selvityksen mukaan jo nykytilanteessa ilman liikennemäärien kasvua olisi tarvetta parantaa erityisesti pääsuunnan liikenteen selkeyttä.

Tiepiiri toteaa, että liikenteen vaikutusten osalta tulisi myös selvittää hankkeen vaikutukset liikenteen toimivuuteen. Liikenteen vaikutusalue tulisi ulottaa Karttulantien eritasoliittymän ja Kaatopaikkatien liittymän lisäksi niin laajalle alueelle kuin hankkeen liikennemäärillä on vaikutusta. Lisäksi tulisi selvittää jätteiden kuljetusten aiheuttamaa tienvarsien roskaantumisen vaikutukset sekä niiden haittojen vähentämiskeinot.

Henkilöt A.A. ja B.B. toteavat, ettei suunnitelmista ilmene, mitä jätekeskusta ja sen laajentamista vastaavia alueenkäyttövarauksia on tehty maakuntakaavoituksen ja muiden olennaisten kaavojen tasoilla. Heidän mielestään jätekeskusta ei tule kehittää ennen kuin maakuntakaavoituksessa tai yleiskaavoituksessa on osoitettu riittävästi vaihtoehtoja vastaavien kaatopaikka-alueiden sijoittamiseksi. Mahdollisesti kaavoituksen riittämättömyydestä ja virheistä johtuvat seuraamukset eivät saa heidän mielestään kuitua jätekeskuksen vaikutusten piirissä olevien asukkaiden ja maanomistajien tappioksi vaan kaavoittajan tulee korjata virheensä näiltä osin.

Koska jätekeskuksen jatkokehityksessä esitetään toteuttamatta jättämistä koskeva vaihtoehto (V0), tulee sitä pitää mahdollisena ja perusteltuna. Lisäksi heidän mielestään yhteysviranomaisen tulisi velvoittaa hankkeen toteuttaja tuottamaan vaihtoehtoja, jotka

käsittävät vastaavan kaatopaikka-alueen laajentamisen vaihtoehtojen, kaavojen mukaisten aluevarausten avulla.

Koska yhteysviranomaisena on lehti-ilmoituksessaan esittänyt toteuttamatta jättämisen vaihtoehdon, tulisi vaihtoehdon esittämiseksi tuottaa riittävät perusteet. Heidän mielestään, mikäli riittäviä vaihtoehtoisia aluevarauksia ei ole kaavoituksessa tehty, eikä esitetyn V0 vaihtoehdon toteuttamista pidetä mahdollisena, on oletettavaa, että myös muut arviointiohjelmassa esitetyt vaihtoehdot ovat perusteettomia.

Mielipiteenesittäjät toteavat, että mikäli V0 vaihtoehtoa ei voida toteuttaa, tulisi arviointiohjelma ja sen ehdotukset palauttaa uuteen laadintavaiheeseen, jonka yhteydessä maakuntakaavoituksen ja muiden kaavatasojen kattavuus sekä maakunnallinen tasavaraisuus otetaan huomioon. Tällöin tulisi harkita suurkaatopaikkojen sijoittamista esimerkiksi syrjäisille, käytöstä poistetuille soranottoalueille, avolouhoksille tai muille jättömaille.

Lopuksi he esittävät, että Heinälamminrinteen jätekeskuksen kehittämistä koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman vaihtoehdoista tulisi toteuttaa vaihtoehto V0, jolloin kaatopaikan laajennukset toteutettaisiin kaavoituksen yhteydessä osoitetuilla vaihtoehtoisilla aluevarauksilla.

Kuopion kaupungin ympäristölautakunta toteaa, että arviointiohjelma on pääosin asianmukainen. Ympäristölautakunta kiinnittää huomiota tarkasteltavien kehittämissvaihtoehtojen vertailtavuuteen, koska esim. vaihtoehtoon 3 (V3) sisältyy hyvin suuri joukko mahdollisia pilaantuneiden maamassojen käsittelyvaihtoehtoja, joissa muodostuvat päästöt ja ympäristövaikutukset poikkeavat huomattavasti toisistaan. Myös vaihtoehdossa 2 (V2) arviointia vaikeuttaa se, että mahdollisia biojätteen käsittelyvaihtoehtoja on useita. Kuivajätteen käsittelyvaihtoehdot ovat myös avoimina. Koska päätöksiä eri jätelajien käsittelytavoista ja paikoista ei ole vielä olemassa, on tarkasteltavia vaihtoehtoja ympäristövaikutuksineen enemmän kuin neljä.

Arviointiohjelman suojelukohteita kuvaavassa kartassa (kuva 4-2) on epätarkkuuksia: mm. Huuhkainvuori ja Kolmisoppi-Neulamäki puuttuvat kokonaan. Suojelualueiden määrästä kuva antaa virheellisen käsityksen, koska kaikki Natura-alueet on merkitty karttaan kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueiksi. Osa Natura-alueista toteutetaan kuitenkin vesilain ja maa-aineslain perusteella.

Pohjois-Savon Luonnonsuojelupiiri ry. toteaa, että arvioitavat vaihtoehdot V0 ja muut vaihtoehdot ovat keskenään oikeita vaihtoehtoja, mutta muut (V1, V2 ja V3) ovat vain toistensa pyramidirakenteita eivätkä aitoja vaihtoehtoja.

Heidän mielestään arvioinnissa tulisi enemmän pohtia jätteen vähentämistä. Logistiikan ja kokonaisenergian kulutuksen kannalta tulisi myös pohtia, miten ihmiset saataisiin kompostoimaan enemmän omilla pihillaan biojätettä, jolloin turha kuljetus jäisi pois. Logistiikan ja energian kulutuksen kannalta tulisi myös pohtia, onko järkevämpää kompostoida biojätettä Joensuussa tai Kuopion Heinälamminrinteellä.

Arviointiohjelmassa todetaan, että kasvillisuudesta ja eläimistöä puuttuu luontoselvitys, muttei kerrota aiotaanko sitä tehdä. Jos se tehdään, siinä tulisi tarkastella muitakin kuin ns. vahinkoeläimiä, varsinkin kun mm. osa lokeista on suhteellisen harvinaisia ja suojelun tarpeessa.

Sivun 23 kompostointikuvauksesta puuttuu itse varsinainen kompostointi. Jos kompostointi tehdään suuressa mittakaavassa, kannattaa pohtia lämmön ja hiilidioksidin hyödyntämismahdollisuuksia.

Luonnonsuojelupiirin mielestä arviointiselostuksessa tulisi pohtia, miten turvataan jätekeskuksen lähialueiden säilyminen metsäpeitteisenä ja kannattaisiko mm. alueella sijaitseva Raivio metsittää, koska metsä estää hyvin pölyn ja melun leviämistä ympäristöön sekä toimii hyvin näkösuojana.

Jos jätetäytön korkeus jätekeskuksen jollain alueella saavuttaisi tason +150 m, olisi syytä tarkastella, miten pitkälle tämä uusi tekemä näkyisi. Erityisen kriittisiä ovat mm. Haminalahti, Haminavuori ja Vanuvuoret lähiasukkaiden, kulttuurimaiseman ja virkistysarvonsa tähden ja Puijon torni matkailusystä.

Luonnonsuojelupiirin mielestä varsinkin rautatien länsipuolella olevan Korsujärven veden tilaa on tarkkailtava, huomioiden myös ekotoksilogisuus valobakteeri-, entsyymipatteristo-, vesikirppu- tms. sopivan kokeen avulla.

Erityishuomiota on luonnonsuojelupiirin mielestä kiinnitettävä pintavalumien laatuun ja määrään hyvin runsaiden sateiden ja lumien sulamisten aikana.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hankekuvaus

Arviointiohjelmassa on kerrottu selvästi hankkeen nimi ja sijainti sekä siitä on helposti löydettävissä hankkeesta vastaava, konsultti ja yhteysviranomainen yhteystietoineen.

Hankkeen tarkoituksesta on kerrottu arviointiohjelmassa riittävästi, joskaan sitä ei ole esitetty siinä kappaleessa (2.1 Hankkeen tausta ja tarkoitus), jossa se olisi kuulunut kertoa, vaan hankkeen tarkoitusta on perusteltu monessa eri kohdassa.

Arviointiohjelmasta saa yleiskäsityksen niistä suunnitteilla olevista toiminnoista, joita Jätekuukko Oy saattaa sijoittaa Heinälamminrinteen jätekeskuksen alueelle. Toimintakokonaisuus tulee arviointiohjelmasta riittävän hyvin esille, joskin vaihtoehdot on rakennettu siten, että toimintakokonaisuuden hahmottaminen saattaa osallisille olla vaikeaa.

Hankkeen keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut sekä kuvaus toiminnasta on pääosin kerrottu selkeästi, muttei niin kattavasti ja yksityiskohtaisesti, että vaikutusten tunnistaminen olisi osallisille mahdollista. Varsinkin eri jätejakeiden esikäsittelystä aiheutuvien vaikutusten arvioinnin suunnittelu on jäänyt paikoin vaillinaiseksi. Myös jätteiden määränvähentämistavoitteita ei ole riittävästi huomioitu arviointiohjelmassa ja täten niitä on tarkennettava arviointiselostuksessa.

Hankkeen maankäyttötarpeet on esitetty arviointiohjelmassa kattavasti. Osa jo maise-moidusta jätetäytöstä sijoittuu yleiskaavan mukaiselle kaatopaikka-alueen suojavyöhykkeelle. Samoin uusi tasausallas on esitetty vaihtoehtoisesti sijoitettavaksi suojavyöhykkeelle (kaavamerkintä m-1). Nämä eivät sinällään ole yleiskaavan vastaisesti sijoitettuja, mutta toimintojen sijoittaminen suojametsäalueelle aiheuttaa sen, että vaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella ja arvioida täyttääkö kaventunut suojametsäalue yleiskaavassa sille asetetut tavoitteet, vai aiheuttaako se tarpeen tarkistaa kaavaa. Koska alueelle on yleissuunnitelman mukaan tarkoitus jatkossa rakentaa merkittävässä määrin rakennuksia ja sijoittaa muutakin rakentamista vaativia toimintoja, on selostuk-

sessä esitettävä arvio nykyisen oikeusvaikutteisen yleiskaavan ajantasaisuudesta sekä alueiden ja rakentamisen ohjauksen tarpeesta yksityiskohtaisemmalla osayleiskaavalla tai asemakaavalla.

Hankkeeseen liittyy keskeisesti Kuopion Energian polttolaitosta koskeva YVA-menettely, jossa polttolaitokselle on esitetty kaksi vaihtoehtoista sijoituspaikkaa Heinälamminrinteen jätekeskuksen alueella. Vaikkei polttolaitoksesta aiheutuvia vaikutuksia ole tarkoitus arvioida Heinälamminrinteen jätekeskuksen YVA-menettelyn yhteydessä, on polttolaitosten sijoittamisesta aiheutuvia vaikutuksia pyrittävä kertomaan mahdollisuuksien mukaan myös tässä yhteydessä.

Koska hanke on toiminnallisesti ylimaakunnallinen, myös muiden maakuntien jätesuunnitelmien toteuttaminen tulee ottaa huomioon arvioinnissa.

Arviointiohjelmassa on esitetty tiedot hankkeen suunnitteluvaiheesta ja toteutusaikatauluista selkeästi ja ymmärrettävästi. YVA-menettelyn aikataulu on kuitenkin esitetty epärealistisesti. Toteutuakseen esitetty aikataulu vaatisi sen, että kaikki tarvittavat selvitykset ovat jo valmiina, eikä niitä tarvitse enää täydentää.

Arviointiohjelmassa on kerrottu hyvin ja selkeästi mitä lupia ja päätöksiä hankkeen toteuttaminen edellyttää.

Vaihtoehtojen käsittely

Jätekeskuksen alueelle kaavailluista eri toiminnoista voisi muodostaa muitakin vaihtoehtoja, kuin arvioitavaksi esitetyt. Ympäristökeskus ei kuitenkaan edellytä niitä lisättävän, koska nyt esillä olevien vaihtoehtojen vaikutukset poikkeavat toisistaan ja lopullisen toteutusvaihtoehdon, valitseepa hankkeesta vastaavaa siihen mitä toimintoja tahansa, vaikutukset voidaan myöhemmin koota nyt arvioitavista vaihtoehdoista mahdolliseen ympäristölupahakemukseen.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen (ns. nollavaihtoehto) kaipaa kuitenkin arviointiselostukseen selvemmän perustelun siihen, miksi on päädytty jättämään osa nykyisistä toiminnoista pois ja vastaavasti miksi vaihtoehtoon on esitetty kuuluvan nyt valitut toiminnot.

Vaihtoehdot on arviointiohjelmassa kuvattu seikkaperäisesti. Jotkut toiminnot, kuten kompostointi ja pilaantuneiden maiden käsittely, kaipaavat lisätarkennusta. Sekä kompostointiin että pilaantuneiden maiden käsittelyyn liittyy esikäsittelyä ja varastointia, joista saattaa aiheutua merkittäviäkin vaikutuksia sekä ilmaan että vesiin. Nämä sekä muutkin toiminnot, joista saattaa aiheutua vaikutuksia, tulee kuvata riittävän selvästi arviointiselostuksessa.

Vaihtoehtojen vertailumenetelmän ymmärrettävyyden lisäämiseksi käytettävää menetelmää olisi tullut kuvata laajemmin. Arviointiselostuksessa on kuvattava käytetty vertailumenetelmä siten, että asianosaiset voivat aidosti arvioida tehtyä vertailua eri vaihtoehtojen välillä. Merkittävyyden arvioimisessa tulee huomioida, että merkittävyyden ratkaisee lopulta se, mistä arvomaailmasta asiaa lähestytään. Arviointiselostuksessa tulisi käyttää eri vaikutusten merkittävyyden arvottamiseen laajaa asiantuntijajoukkoa ja alueen asukkaita hyväksi.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Yleistä

Arviointiselostuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että hanketta koskevat selvitykset ovat riittävän kattavat, monipuoliset ja luotettavat sekä sisällöllisesti että alueellisesti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää alueen ympäristöön ja sen selvittämiseen, jotta vaikutusten tunnistaminen ja vaikutusselvitysten kohdentaminen olisi mahdollista.

Arviointiohjelmassa on esitetty jo olemassa olevat suunnitelmat ja selvitykset, joihin arviointi joko pohjautuu tai perustuu, mutta niiden sisältöä ei ole kuitenkaan riittävästi kerrottu. Täten arviointiohjelmasta ei voi riittävästi arvioida, mitä selvityksiä todellisuudessa tarvitaan luotettavan arvioinnin laatimiseksi.

Kerättävien tietojen analysoinnissa tulee käyttää asianomaiseen alaan perehtyneitä asiantuntijoita, joilla on kokemusta ao. vaikutusten luotettavasta arvioinnista sekä käyttää riittävästi aikaa luotettavien lähtötietojen keräämiseen. Hankkeen aikataulu ei saa olla esteenä luotettavien lähtötietojen hankkimiselle.

Arviointiohjelmasta ei ilmene riittävän hyvin arvioinnissa käytettävät menetelmät. Käytettävien arviointimenetelmien tulee olla sellaisia, että niiden avulla voidaan luotettavasti arvioida kunkin eri toiminnon todellisia vaikutuksia. Erityisesti arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota vaikutusten merkittävyyden arvioimiseen sekä pyrkiä arvottamaan tältä pohjalta kaikki vaikutukset, niin myönteiset kuin kielteisetkin, mahdollisimmin hyvin ja kattavasti.

Vaikutusalueiden rajaukset on ohjelmassa esitetty vain alustavasti. Vaikutusalueiden rajauksessa tulee käyttää hyväksi tehtävää arviointia ja laajentaa rajausta, mikäli arvioinnissa havaitaan vaikutusten ulottuvan laajemmalla alueella kuin nyt on esitetty.

Arviointiselostuksessa on kiinnitettävä huomiota mahdollisten haitallisten vaikutusten torjuntaan sekä esitettävä lieventämistoimenpiteitä, joilla voidaan varmistaa, että hankkeen toteutuessa lähialueen virkistyskäyttö-, maankäyttö-, viihtyvyys- jne. arvot eivät laskisi. Kaikkien keskeisten haittojen torjuntaa ja lieventämistoimenpiteitä tulee tarkastella myös sosiaalisten vaikutusten näkökulmasta.

Nykyisen toiminnan vaikutusten seuranta on arviointiohjelmassa esitetty yleispiirteisesti. Arviointiselostuksessa on esitettävä yhteenveto nykyisen toiminnan vaikutuksista sekä esitettävä nyt tehtävän vaikutustenarvioinnin pohjalta tehty tulevien vaikutusten seurantaohjelma.

Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Arviointiselostuksessa on selvennettävä, millä tarkkuudella, minkä tekijöiden osalta ja miltä alueelta selvitykset ja arviointi on tehty.

Kasvillisuuteen ja eläimistöön kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää riittävän yksityiskohtaisesti sekä välittömältä vaikutusalueelta että välillisten vaikutusten alueelta. Kasvillisuutta ja eläimistöä koskevien luotettavien selvitysten tekemiseen on käytettävä riittävästi aikaa. Lisäksi arviointiin on sisällytettävä tarkastelut vaikutuksista luonnon-suojelulain nojalla rauhoitettuihin lajeihin ja alueellisesti uhanalaisiin lajeihin.

Arviointiselostuksessa on kiinnitettävä huomiota myös ns. haittaeläinten ympäristölle ja ihmisille aiheuttamien vaikutusten arviointiin. Jätekeskuksen alueella esiintymisen

lisäksi on selvittettävä niiden lähialueiden liikkumis-, oleskelu- ja levähdyspaikat sekä haittojen torjuntakeinot eriteltynä lajeittain omilla vaikutusalueillaan.

Vaikutukset maisemaan

Maisemaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulee keskittyä vaiheittaiseen tarkasteluun. Vaikutuksen arvioinnin havainnollistamiseksi tulisi laatia kuvasovitteita, mikäli niiden käyttäminen ei perustellusti ole tarpeetonta.

Vesistövaikutukset

Vesistövaikutukset on tarkasteltava myös mahdollisissa onnettomuustilanteissa.

Vesistövaikutusten arvioimiseksi tulee olla hyvin selvillä valuma-alueesta ja sen ominaispiirteistä.

Vesistövaikutusten arvioiminen on arviointiselostuksessa tehtävä myös vesistön virkistyskäytön näkökulmasta sekä arvioitava vaikutukset kalastoon ja kalatalouteen.

Pohjavesivaikutukset

Pohjavesivaikutusten arvioimiseksi on kerättävä ja analysoitava tietoa pohjaveden korkeudesta alueella tai sen läheisyydessä olevista pohjavesiputkista, talousvesikaivoista, luonnonpurkautumista jne.. Näin saadaan luotettava kuva pohjaveden virtauksesta alueelta pois päin.

Mitä ilmeisimmin alueella oleva paineellinen pohjavesi on peräisin kallioperän ruhjeista, joista se purkautuu maakerrokseen ja paikoin maanpinnalle. Koska kalliopohjaveden virtaus ei ole niin selkeää ja täysin arvioitavissa kuin maapohjavesi, tulee harkita tarvitaanko alueelle ja sen läheisyyteen lisää kalliopohjaveden havaintoreikiä kalliopohjaveden pinnan korkeustason mittaamiseksi. Myös pohjavedenpinnan alentamisen tarvetta jätekeskuksen alueella tulisi tarkastella sekä arvioida siitä aiheutuvia vaikutuksia ja haitallisten vaikutusten ehkäisemistä.

Pohjaveteen kohdistuvaan vaikutustarkasteluun tulee liittää pohjaveden määrällisen arvioinnin lisäksi arviointi pohjaveden laadun muutoksista sekä kallio- että maapohjaveden osalta.

Pohjavesivaikutusten tarkasteluun on liitettävä myös tarkastelu, millaisia suojarakenteita jätteiden varastointialueilla ja loppusijoitusalueilla tarvitaan, ettei haitallisia pohjavesivaikutuksia pääse syntymään ja ettei paineellinen pohjavesi pääse vaikuttamaan pohjarakenteisiin.

Vaikutukset aluerakenteeseen ja maankäyttöön

Arviointiselostuksessa on esitettävä, miten esitetyt toiminnot vastaavat alueella voimassa oleva kaavan maankäyttöratkaisuja.

Arviointiselostuksessa tulee arvioida, kuinka hankkeen toteutuminen eri toimintoihin vaikuttaa lähialueiden nykyiseen hyöty- ja virkistyskäyttöön, sekä mitä estevaikutuksia hankkeen toteutumisella on sen koko vaikutusalueella.

Hankkeen vaikutuksia maankäyttöön tulee tarkastella pääasiassa asiantuntija-arvioinnin jälkeen, kun hankkeen aiheuttamat ympäristövaikutukset on selkeytyneet. Samalla

on myös tarkasteltava mahdollisen osayleis- tai asemakaavan laatimisen tarvetta tavalla, joka on esitetty tarkemmin tämän lausunnon kohdassa "Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset".

Meluvaikutukset sekä vaikutukset ilman laatuun

Melualueiden laajuuteen saattavat merkittäväällä tavalla vaikuttaa impulssimelulähteet, jotka on otettava huomioon melualueita määritettäessä.

Ilmaan kohdistuvien vaikutusten arviointi on kerrottu arviointiohjelmassa hyvin.

Arviointiselostuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lähialueiden asukkaille aiheutuvien melu- ja pölyvaikutusten arvioimiseen ja tulosten selkeään ja ymmärrettävään esittämiseen.

Sosiaaliset vaikutukset ja vaikutukset ihmisten terveyteen

Sosiaalisten vaikutusten tarkastelu on arviointiohjelmassa esitetty yleisellä tasolla. Ohjelmasta ei täysin selviä, mitä terveysvaikutuksia on tarkoitus arvioida. Arviointiin tulee sisällyttää sekä välittömien että välillisten terveysvaikutusten arviointi ja riittävä sosiaalisten vaikutusten arviointi. Myös työntekijöihin kohdistuvien vaikutusten arviointiin tulee kiinnittää huomiota.

Terveysvaikutusten kannalta on oleellista selvittää tarkasteltavien vaihtoehtojen vaikutukset vaikutusalueella asuvien ihmisten terveydellisiin oloihin. Tämä edellyttää tietoa nykytilasta ja mahdollisen muutoksen arviointia vaihtoehtojen toteuttamisen jälkeen. Melu, ilman laatu (pöly, päästöt), juomaveden, pintavesien ja ravinnon (kala, viljelykasvit) laatu ovat mm. ihmisen terveyteen vaikuttavia tekijöitä, joihin hankkeen vaikutuksia tulee tarkastella.

Sosiaalisten vaikutusten arviointia varten on vaikutusalueelta koottava riittävät taustatiedot elinoloista ja sosiaalisen ympäristön tilasta. Vaikutuksia nykyisten asuttujen kiinteistöjen asumismahdollisuuksiin, loma-asuntojen käyttömahdollisuuksiin, elinkeinojen harjoittamiseen, maankäyttöön, ihmisten virkistysmahdollisuuksiin (kalastus, metsästy, marjastus, sienestys, luonnossa liikkuminen yleensä), viihtyvyyteen, liikkumiseen, turvallisuuteen, työllisyyteen on vähintäänkin tarkasteltava arviointiselostuksessa.

Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa on tulee käyttää hyväksi sosiaali- ja terveysministeriön oppaita, joissa on kerrottu melko seikkaperäisesti, kuinka sosiaalisten vaikutusten arviointi tulisi tehdä.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

Liikenteen määrän ja vaihtelujen lisäksi on arvioitava liikenteen koostumus sekä sen toimivuus, turvallisuus, melu, pakokaasupäästöt, pöly ja tarvittaessa ääni. Tarkastelut tulee tehdä myös rakentamisen aikaiselle liikenteelle. Arviointi on ulotettava niin laajalle alueelle kuin liikennemäärien muutoksilla on havaittavissa tai laskettavissa olevia vaikutuksia.

Kuljetusten vaikutukset tienvarsien likaantumiseen ja näiden haittojen vähentämistoimenpiteet tulee esittää arviointiselostuksessa.

Osallistuminen

Hankkeelle on perustettu sekä ohjaus- että seurantaryhmä. Seurantaryhmään kuuluvat toiminnanharjoittajan, konsultin ja viranomaisten lisäksi myös paikallisen kyläyhdistyksen edustajat. Arviointiohjelman laatimisen aikana sidosryhmillä on ollut mahdollista vaikuttaa arviointiohjelman sisältöön.

Arviointiohjelmassa on esitetty suunnitelma osallistumisen ja tiedottamisen järjestämisestä vain yleispiirteisesti. Tiedottamista ja vuorovaikutusta nykyistä laajemmin alueen asukkaiden, loma-asukkaiden, elinkeinoharjoittajien ja muiden intressitahojen, esim. metsästys- ja kalastusjärjestöjen kanssa, on mahdollisuuksien mukaan lisättävä. Tiedottamisen on oltava avointa ja aktiivista. Tällä turvataan alueen väestön riittävä tiedonsaanti hankkeesta ja sen etenemisestä, joka on yksi YVA-menettelyn perustarkoituksia.

Koska Kuopion Energian polttolaitosta koskeva YVA-menettelyssä ja Heinälamminrinteen jätekeskusta koskevassa YVA-menettelyssä on yhtymäkohtia toisiinsa, tulisi mahdollisuuksien mukaan järjestää ainakin yksi yhteinen tiedotustilaisuus hankkeista alueen asukkaille. Näin menetellen hankkeiden kokonaisvaikutukset olisi helpompi ymmärtää.

Raportointi

Arviointiohjelmassa on pyritty tiiviiseen ja yleistettyyn esittämistapaan, mikä sinällään on hyvä asia. Samalla on kuitenkin osa arviointiohjelman keskeisesti liittyvistä asioista jäänyt liian yleispiirteiseksi, joka on vaikeuttanut arviointiohjelman sisällön ymmärtämistä. Arviointiselostus on tehtävä ymmärrettävään ulkoasuun ja kiinnitettävä erityistä huomiota arvioinnin tuloksista tehtävän tiivistelmän ymmärrettävyyteen.

Yhteenveto

Ympäristökeskus katsoo arviointiohjelman täyttävän YVA-asetuksen (268/1999) 11 §:n sisällölliset vaatimukset.

Hankkeen tavoitteena on, että nyt tehtävä ympäristövaikutusten arviointi palvelee pitkän aikavälin jätehuollon kehittämistä ja suunnittelua Jätekuukko Oy:n toimialueella. Hankkeen vaikutusten arvioinnissa on tästä syystä pyrittävä kattavaan ja ennakkoluolettomaan eri vaikutusten yhteisvaikutuksien arviointiin kaikkien vaikutusta aiheuttavien tekijöiden osalta.

Arviointiselostuksessa on tuotava esille ymmärrettävästi arvioinnissa käytetyt menetelmät ja mihin oletuksiin, laskelmiin tai arvioihin tehty ympäristövaikutusten arviointi on perustunut.

Vaikutusten merkittävyys ja merkittävyyden arvottaminen on keskeinen osa ympäristövaikutusten arviointia. Merkittävyyden arvottamisessa tulisi käyttää laajaa asiantuntijajoukkoa ja alueen ihmisiä hyväksi, koska heillä kullakin on omasta arvomaailmastaan syntynyt kuva kunkin vaikutuksen merkittävyydestä.

Tiedottamista ja vuorovaikutusta nykyistä laajemmin alueen asukkaiden, loma-asukkaiden, elinkeinoharjoittajien ja muiden intressitahojen, esim. metsästys- ja kalastusjärjestöjen kanssa, on mahdollisuuksien mukaan lisättävä. Hankkeen vaikutusten arvioinnista ja suunnittelun etenemisestä tiedottaminen on tehtävä avoimesti ja aktiivisesti.

ARVIOINTIOHJELMAN JA YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on nähtävillä arviointiohjelman kanssa arviointimenettelyn ajan 30.9.04 alkaen Kuopion kaupungin virastotalolla, Kuopion kaupunginkirjastossa, Jäte kukko Oy:n toimitiloissa ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa. Lausunto on luettavissa myös Pohjois-Savon ympäristökeskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/psa.

JAKELU JA MAKSUT

Jäte kukko Oy, Sepänkatu 2 D, 70100 Kuopio

Yhteysviranomaisen lausunnosta peritään ympäristöministeriön asetuksen alueellisten ympäristökeskusten maksullisista suoritteista (1237/2003) mukainen maksu.

Maksu on 3910 €, joka peritään hankkeesta vastaavalta eli Jäte kukko Oy:ltä.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Johtaja

Markku Henttonen

Ympäristöinsinööri

Jorma Lappalainen

Liitteet: Ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettäviä käsitteitä
Kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä (hankkeesta vastaavalle)

Tiedoksi:

Suomen ympäristökeskus
Ympäristöministeriö
Kuopion kaupunginhallitus
Pelastusopisto
Haminalahden kylätoimikunta
Länsirannan yhteistyötoimikunta
Haminalahden osakaskunta
Pohjois-Kallaveden kalastusalue
Haminalahden-Hovin osakaskunta

Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä

Kuopion kaupungin ympäristölautakunta
Kuopion kaupungin tekninen lautakunta
Itä-Suomen lääninhallitus

Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Savon Te-keskus, kalatalousyksikkö
Pohjois-Savon luonnonsuojelu ry
Savo-Karjalan tiepiiri
Kuopion Luonnon Ystävien yhdistys r.y
Hämäläisten kylätoimikunta
Heimolan osakaskunta
Yksityishenkilö B.B.
Anonyymi mielipiteenesittäjä

Liite yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamaan lausuntoon koskien Heinälammintien jätokeskuksen kehittämistä Kuopion kaupungissa

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittäväällä tarkkuudella merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden suunnittelussa ja että ne kirjataan tulevien päätöksenteon pohjaksi. Ympäristövaikutusten arviointi ei siis ole itsessään päätös, eikä siinä oteta kantaa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen korvaamisen haitankärsijälle, eikä siinä myöskään oteta kantaa suoraan yksittäisiin yksityiskohtiin. Korvaus yms. vaateet käsitellään hankkeen jatkosuunnittelun ja päätöksen teon yhteydessä, kuten esim. vesilain tai tielain mukaisessa käsittelyssä. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

YVA-menettely jakautuu kahteen vaiheeseen, arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheeseen. Arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa kerrotaan mm., mitä vaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana selvitetään. Ohjelman jälkeen laadittava ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää mm. vaihtoehtojen vaikutukset sekä haittojen ehkäisy- ja rajoittamistoimet.

Yhteysviranomainen kuuluttaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kerää mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden pohjalta oman lausuntonsa asiakirjojen riittävyydestä. Kansalaisilla, viranomaisilla ja muilla tahoilla on YVA-menettelyssä mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoaikoina sisältöön selvittävien vaihtoehtojen ja ympäristövaikutusten osalta.

Seuraavassa on kerrottu lyhyesti niitä käsitteitä ja termistöä, jota yleensä käytetään ympäristön vaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999) mukaisessa arviointimenettelyssä:

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja/tai välillisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat mm.:

- Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Maaperään, vesiin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- Yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- Luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jossa arvioidaan ja selvitetään hankkeiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kuullaan niitä, joiden oloihin ja etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Arviointimenettely alkaa hankkeesta vastaavan esitettyä arviointiohjelmaa ja päättyy yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon arviointiselostuksesta.

Hankkeesta vastaavalla tarkoitetaan sitä toiminnanharjoittajaa, joka on vastuussa toiminnan suunnittelusta tai toteuttamisesta.

Yhteysviranomaisella tarkoitetaan asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään asianmukaisesti. Yhteysviranomainen kokoaa annetuista lausunnoista ja mielipiteistä yhteenvedon ja liittää sen hankkeesta vastaavalle antamaansa lausuntoon. Yhteysviranomainen on aina asetuksen mukaan alueellinen ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla tarkoitetaan hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa kuinka he aikovat arvioida hankkeesta aiheutuvat vaikutukset, mitä selvityksiä heillä on tarkoitus tehdä arvioinnin pohjaksi sekä kuinka he aikovat järjestää ihmisten kuulemisen ja osallistumisen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitetaan asiakirjaa, jossa hankkeesta vastaava esittää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista, hankkeen aiheuttamista vaikutuksista sekä esittää haittojen vähentämiseksi tekemiään ratkaisuja. Arviointiselostusta laatiessaan hankkeesta vastaava ottaa huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon.

Osallistumisella tarkoitetaan sitä vuorovaikutusta ja keskustelua, jota käydään hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä hanke- tai vaikutusalueella asuvien välillä.